

Qvadripartitae Conciones Stanislai Grodicii Societatis Iesv

Qvarum Primae, Timorem Sanctvm Incvtiunt; secundae Fidem Catholicam confirmant; tertiae Spem erigunt; postremae diuinam in nobis Charitatem excitant ...

Continet sex Dominicas Quadragesimae, & coenam cum paßione Domini

Grodzicki, Stanisław

Ingolstadii, 1609

Concio Prima. Timor. Tunc Iesus ductus est in desertum à spiritu, vt tentaretur à diabolo.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56003](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56003)

qua apta proposito nostro esse censebuntur accipiemus) peculiari vero ratione singulae seruiant singulis. Prima timori quem illa exordij verba Tunc Iesus ductus est in desertum à Spiritu ut tentaretur à diabolo in nobis excitare poterunt. Altera fidei, quam confirmabunt sequentia, & cum ieiunasset quadraginta diebus, & quadraginta noctibus postea esuriit. Tertia spei. In hac enim maior Euangelij pars, que tentationes victorias que describit, & explicabitur, & spei applicabitur. Postrema charitati, cuius sum totum Euangelium, & suauitas legis Christi, tum verba eius vltima, magnum dant nobis & argumentum & incitamentum.

XXXXXXXXXXXX
CONCIO PRIMA.
TIMOR.

Tunc Iesus ductus est in desertum à spiritu, ut tentaretur à diabolo.

MAGNA sanè ratione, cum actiones quas hodiernum nobis describit Euangelium: tum vero connexionem earum quis demirari posset. Et actiones quidem sunt septem, nempe ductio siue ductio, mansio, ieiunium, esuries, tentatio, victoria, ministerium. Ordo autem talis est inter

M V R.
 M V R.
 P E R I C Y
 L A.
 R E M E.
 D I A.

Euangelij.
 mira con
 nexio

inter eas, vt prior actio semper sit, aut causa, aut ansa posterioris. Etenim deductio Christi Iesu in desertum, causa fuit mansionis eius ibidem aliquandiu, mansio vero in solitudine, ieiunio ansam dedit, ieiunium induxit esuriam, eum natura sua, tum volente Iesu: Inedia occasionem praeuit tentandi illi *qui tentat* (vt diabolus vocat Apostolus) quiq; ideo in Euangelio hodierno TENTATOR nuncupatur: tentatio victoriae campum dedit ei qui semper vincit, tam in se, quam in nobis, nulla enim de Sathana est victoria absque Iesu, imo omnis per Iesum: victoriam denique ter ex hoste nostro & suo à Christo reportatam, consecutum est Angelorum seruitium, domino & Deo suo impensum. Pulchrum vt videtis mysterium, concinnusq; ordo, summam totius Euangelii nobis ob oculos ponens. Itaque ista haec & huius & aliarum concionum clavis esto.

PROPO.
Triparsita.

In hac vero iuxta thema propositum tria praestare, ac primum quidem verba prolata enucleare, & quas in impiis procreent murmuraciones detegere: deinde quantum & quomodo haec ad excitandum in nobis timorem sanctum roboris habeant perpendere, postremo scopo nostro satisfacere, & ad poenitentiam homines inducere conabimur.

mur. Tu Christe Iesu conatibus nostris benedicere digneris vt cedant ad laudem nominis tui, & ad nostrum omnium spirituale emolumentum singulare.

Quando attentius considero ea quæ *Prima pars The-*
 nunc inter Christianos viget: tum in salutis *ma & mur-*
 propriæ procuranda socordia: tum erga *rum*
 Deum ingratitude, ne dicam peruicacia: tan- *Iniquum*
 to magis animo perhorresco, corporeque *murmur*
 contremisco meo, ne forte quanto diuina *Christiano-*
 misericordia est amplior & patientia produ- *rum Ratio-*
 ctior, tanto sit pœna grauior. Quis enim *ne*
 ignorat, quantas pœnas irrogauerit Deus, *Primo Gete-*
 populo illi Israelitico, tum propter murmu- *ris legis.*
 rationes quæ nonnunquam non adeo gra-
 ues esse videbantur, tum ob transgressio-
 nem ceremoniarum & legum difficilium sa-
 ne, nos vero qui minora imo leuissima acce-
 pimus Christi mandata, nihilominus, non
 modo negligimus illa, sed etiam murmura-
 mus contra ea, qui excusabiles erimus? Ce-
 terum de comparatione nostræ cum aliis le-
 gibus, differemus in postrema concione,
 nunc ipso solummodo lumine naturali, &
 experientia nixi, intueamur obsecro quàm
 iniqua sit omnis nostra de asperitate legis
 Christi querela.

Quis enim est quæso sub sole homi-
 num status, qui maximis non pateat, dif-
 ficultatibus & acerbitatibus, si quis eo
 rite

9 *Omnium
statum.*

9 *Ducum
& autorū.*

Gen. 10. 8.

Gen. 37. 28.

Ibid. Vers.

26.

rite recteque (quemadmodum debet) uti
volet? Nullus equidem; nihilominus qui ali-
quem eorum complexi sunt, tantum abest
ut molestia afficiantur, quando exercendi
munita, operosæ suæ conditionis offert sese
occasio, ut etiam hoc nomine maxima affi-
ciantur lætitia, & quod mirandum magis im-
pium quempiam hac in parte secuti ducem.
Nonne videtis quomodo milites, multoque
magis ductores, principes, reges, imperato-
res ad ramos belli, ad clangorem buccinæ
tripudiant? quo vero authore hæc faciunt?
Authore *Nemrod* filio *Chus*, nepote vero
Chani maledicti à patre suo *Noc*. *Nemrod*
enim teste scriptura *capit esse potens in terra*.
Similiter aspicias mercatores alios in terras
longinquas alacriter proficiscentes, alios cū
tempus nauigandi aduenerit ad ingressum
maris gestientes, quamuis tam isti quam
• priores non ignorent quantæ, qualesue eos
maneant, tum molestiæ ac labores: tum vitæ
etiam ipsius pericula. Quo vero duce hæc a-
gunt mercatores? Primi quos in scriptura le-
go qui pecunia lucram consectabantur fue-
re *Madianitæ* negotiatores qui emptum *Io-*
seph à fratribus suis vendiderunt in *Ægypto*
Phutiphari *Eunucho* *Pharaonis*. Intuebere de-
nique primo hoc veris ingressu agricolam
dum laboriosa duram premit stiuam manu,
tantisper iucunde nescio quid cantillantem;
multo

multo vero magis frugum colligendorum
 tempore, extremo in astu & defatigatione,
 adeo exultantem vt Propheta maximam
 quam quis concipere potest latitiam com-
 parare voluerit iis, *qui letantur in messe.* Quo *Isa. 9. 3.*
 vero magistro hæc facit vniuersa? Illo cui di-
 ctum fuit *in sudore vultus tui vesceris pane tuo:*
 tum vero illo altero de quo scribitur. *Fuit au-*
tem Abel pastor ouium & Cain agricola. Istos *Gen. 3. 19.*
Gen. 4. 2.
 itaque ad quos omnes pene status orbis fa-
 cile reducere poteris, ad sudores, labores,
 molestias, & pericula deuoranda alacres cõ-
 spicies, secus Christianos ad illa quæ eorum
 sunt propria, ducem licet habeant ipsum
 Iesum Filium Dei, pro pudor, proh dolor.

Excipio pios deuotosque & veros Christi *Duo munda-
 murantis
 genera.
 NOTA.*
 alumnos, aliorum duo noto genera. Alterũ
 illorum qui in hoc peculiari belli spiritualis
 certamine, in hac vberima lucris spiritualis
 mercatura, in hac frugum cœlestium messe
 copiosissima in sacro hoc inquam sacri qua-
 dragesimalis ieiunii tempore, quo hæc vi-
 suntur habenturq; vniuersa, ita consternato
 sunt animo, vt marorem internum gestu
 prode non cessent externo: ideoq; in præ-
 lio quidem tentationum pusillo existentes
 corde arma abiiciunt spiritualia, in ieiuniis
 vero fastidiosi, dies numerant, literas indices
 dierum radunt, demisso incedunt capite,
 frontemque rugant suam. Alterum genus
 B istorum

istorum est deterius, eorum videlicet, qui non rugata, sed perfricta fronte contra Christum & sponsam eius Ecclesiam murmurant, incusantque illum quidem tentationes permittentem: hanc vero talia qualia videmus ieiunia constituentem. Egregii sane impiorum Iudæorum imitatores, quorum si murmur quadraginta annorum consideres, circa hæc duo versari illud animaduertes, circa inediam inquam seu ieiunium, & circa tentationes varias. Neque vero id quoque te latebit, fremitum Christianorum, mugitu Iudæorum longo interuallo iniquiorem, turpiorem, proinde maiori pœna esse digniorem. Iudæi enim tot annorum curriculo in vasta solitudine, magna cum rerum omnium penuria & defectu oberrantes, aliquantulam conquærendi occasionem habuerunt, nos vero in tam suavi iugo Christi Iesu & Ecclesie eius, quam quæto per Deum immortalem? Nullam equidem. Ideo ipsi nisi resipiscamus iudices nostri erunt.

Cæterum intueamur iam has Christianorum murmuraciones nō omnes quidem, sed illas tantummodo, quas thema propositum nobis insinuat, eademq; opera ut promissimus hæc pauca Euangelii verba & interpretemur & perpendamus. Primum vocabulum est.

TUNC, ab hoc enim noster D. Mat-
 thæus historiam orditur, eoque caput quar-
 tum cum tertio coniungit. TUNC in-
 quit, nempe post acceptum à Christo ba-
 ptisma in Iordane, post visum spiritum san-
 ctum tanquam columbam descendentem & ma-
 nentem in ipso, post auditam vocem *hic est fi-
 lius meus dilectus in quo mihi complacui*: TUNC
 post hæc omnia factum est quod hic de-
 scribitur. Confestimne? statim ait Mar-
 cus: sed quia Lucas asserit, regressum illum
 fuisse à Iordane, potuit aliquid temporis
 intercedere. Id vero ad ea quæ alias à no-
 bis dicta sunt dilucidanda valebit aliquid.
 Hæc quo ad literam. Moralis vero do-
 ctрина est Deum & Christum Iesum, quan-
 do cupiam confert beneficium vel confo-
 lationem aliquam plerumque simul etiam
 tentationem aliquam ei immittere consue-
 uisse. Id fecit primis nostris parentibus: id A-
 brahamo, id Moyse, Iob, Tobia, id Isaia &
 aliis Prophetis, id Davidi & filio eius, idem
 in nouo testamento videre licet: tam in A-
 postolis quam in reliquis omnibus, quos o-
 mnes aut tentauit, aut tentari permisit mo-
 dis variis Deus. Ex quibus alii victi alii vi-
 ctiores euaserunt. Exemplorum plenæ sunt
 & sacræ & prophanæ literæ.

Hinc prima nostrorum male (vt ita dicā)

contentorū oritur mussitatio, qua & diuinæ

B 2

huic

PRIMA
 murmur
 contra teno-
 tationes

Quando
 Christus
 ius in de-
 serium.

Mar. 1.10.

Luc 4.1.

Dom. 2.

post Epiph.

con. 1.

Doctrina
 moralis.

*Primo ex-
emplo com-
muni.*

*2. Bonitate
Dei.*

*3. Fine o-
ptimo.*

NOTA.

huic ordinationi ogganire, & vecordiam suam declarare solent: iniquissime sane. Quo teste? ipsismet, qui si forte velequum, vel prædium, vel aliquid huiusmodi donaerint alicui, ægerrime ferunt, si is qui accepit, aut uti iis noluerit, aut quod peius est negligentia sua eripi ea sibi patiatur. Cur ergo idem eis non placet in Deo, qui multo iustiores quam ipsi indignationis causam habet? Illi enim agrum donare possunt, vires autem siue ad eum colendum, siue ad resistendum ne à potentibus eripiatur dare nō possunt: at Deus vtrumque re etiam ipsa præstat omnibus. Concedit inquam & robur ad excolendum agrum corporis nostri, ne otio syluescat, & vim debellandi omnes inimicos, ne dona à Deo data eripere nobis queant. Dum igitur tentationem immittit, duc prætendit. Vnum vt bona nobis data non mancant vacua: alterum vt omnes agnoscant, quam sint nobis Dei dona chara. Etenim vincere tentationes nihil est aliud, quam non permittere sibi eripi, quod concessit Deus. Quare quod Christus dona & consolationes suas tribuit nobis, liberalitatis est, quod nos iis uti velit, iustitiæ. quod tentationes & tribulationes immittit, vel permittit, misericordiæ ipsius munus est immensum; quod vero nos contra ista fremittus edimus, impietatis, vecordia, & ingrati-
tudinis

tudinis opus est foedissimum, acri pœnitentia abluendum, ne pereamus in æternum. Sequitur aliud in themate verbum.

I E S V S. Quanta hæc sit petra scandali & quis linguarum sagittantium scopus, diximus semel & iterum alias copiose satis; idcirco vnum tum hæreticorum: tum quorundam ab illis infectorum Catholicorum murmur huic loco non incongruum proponamus. Ineptam videlicet illam istorum excusationem, qui cum arguantur cur exemplo Christi corpus atterere, ieiuniis vacare, tentationes devincere non studeant, respondere solent, propterea Christum id fecisse, ne illi hæc sustinere cogerentur. Quæ insulsa & toti scripturæ aduersa ratiocinatio. Audi vtrumque Apostolorum principem contrario argumentantem modo, & vide vtrum te sequi oporteat. D. Petrus inquit Christus passus est pro nobis vobis relinquens exemplum, vt sequamini vestigia eius. Paulus vero sit tamen compatimur, vt & conglorificemur. Si ieiunia & tentationes sustinere, pati non est, cur ea refugis? si est, cur è diametro cum Apostolis pugnas? O vefania. Verum de his plura in sequentibus, nunc tertium verbum videamus.

D U C T V S E S T. Quomodo ductus? Naturali modo ductus, pedibusque ambulavit suis. Id enim & Marci expulit, & Lucæ agebatur

Dom. 2.
Adu. Sim.
fra oct. Cō.
prima.
S. C. V. N.
D. V. M.
murmur,
contra sco.
munia Ec.
Resistatur.

1. Ex D. Pe.
tra.
1. Pe. 2. 21.
2. Ex Pau.
lo.
Rom 8. 17.

Christus
ductus mo.
do natura.
li.

TER-
TIVM
murmur
contra
Deum.

Neminem
ad peccatū
cogi.

1 Ex natu-
ra liberi
arbitrii.

2 A simili.

3 Ex scri-
ptura.

Iob. 40. 18.

A Spiritu
bono du-
ctus Iesus.

batur verba denotant, nempe Christum nec coacte, nec insolito iuisse modo. Estque hic remedium contra illam antiquam impiorum querelam, qua asserunt se ad peccandum cogi. O mendax verbum. De corpore nihil dico, id enim posse cogi probe noui: de animo sermo & controuersia est nostra. Is vero semper est liber, nec cogitur vnquam. Si enim non consentit in id quod instigante dæmone vel carne sentit, peccatum non committit vllum. Ducimur enim ò homo in tentationem ob bonum nostrum, sed non inducimur nisi ipsi velimus: impellimur à dæmone ad peccandum sed minime adigimur, vt nolentes consensum præbeamus. Cerberus enim ille infernalis latrare potest, mordere autē alium præter eū qui se in os ipsius ingerit, non potest. Hoc testatur ipse Deus ad Iob. de Behemoth asserens, & habet fiduciam quod insuat Iordanis in os eius. Fiduciam igitur & spem habere potest, homines à se deceptum iri: at cõrtus esse nequit. Si enim tu fortiter resistes eius insultibus, nihil efficiet. Culpa igitur nostra est, qui in os Sathanæ vltro influimus, contra voluntatem & opem Christi, qui DVCTVS EST.

A SPIRITV. Nec dubium videtur esse vllam, à bono spiritu illum ductum esse cum & Marcus dicat, & statim spiritus expulit eum.

enim, nefas autem sit vel cogitare diabolum tantam in Christum potestatem habuisse ut illum expelleret, & noster Matthæus utriusque spiritus in hoc ipso nostro themate, claram faciat mentionem. Boni quidem cum inquit **DUCTVS EST A SPIRITV;** mali vero cum ait **VT TENTARETVR A DIABOLO**, qui utique spiritus est. Quis enim esset hic loquendi modus: ductus est à malo spiritu, ut tentaretur à malo spiritu? Id igitur meo iudicio perspicuum est: sed illud peruersum, quod hinc quidam scelesti, sceleste Deum esse peccatorum nostrorum causam concludunt. Aiunt enim si spiritus sanctus inducit in tentationem, ut hic dicitur (quod enim fecit Christo facit & Christianis) spiritus autem sanctus Deus est. Deus igitur lapsus nostri causa erit. Quam fallax argumentatio? quam impia consecutio? O quam nequam est amor nostri inordinatus, qui ne se reum statuatur, omnes in crimen vocat; proinde iam in diabolum, ut paulo ante audiuistis, iam in socios, iam in res alias, iam denique in ipsum Deum culpam suam conicit ac transfert. Iniuste sane omnia: at hoc postremum blasphemæ etiam valde. Sed quia hæc de re plura dicenda sunt postea, nunc progrediamur. Sequitur.

IN DESERTVM. Desertum hoc ut iustros *Situs deserti.*

B 4

tores

*QV AR-
TVM
murmur
culpat o-
mnes.*

tores & descriptores illorum locorum asse-
runt, situm fuit in montanis inter Iericho
& Ierusalem, prope Galgala, ubi etiam lati-
tasse illos de quibus Apostolus, *circuierunt in
melotis, in pellibus caprinis, egentes, angustiati,
afflicti, quibus dignus non erat mundus, in soli-
tudinibus errantes in montibus & speluncis, &
in cauernis terræ, piis creditu consentaneum
est: at vero in impiis & iis qui deserto sunt con-
de, desertum hoc & alia: duo murmurantiū
procurarunt genera. Vnum hæreticorum
quibus non satis fuit illud quod diximus
insulse conclusisse, sed addiderunt præterea
cauillos, iocos, ac scommata varia in cre-
mitas, supersticiosos, faunos, satyros vocan-
do, & alijs infamibus eos proscindendo no-
minibus. Quod dum faciunt, quid agunt a-
liud quam ipsum qui hodie solitariam duxit
vitam Iesum filium Dei per latera eremita-
rum transuerberant? Sed transfigentur et-
iam ipsi aliquando, tanto funestius, quanto
mors quæ lequetur, cum vita perenni con-
iuncta erit. Habebit enim & quod in vita
pestilentissimum & quod in morte est pes-
simum, idque patientur continuo & in æter-
num. Vtinam vero ad cor redeant.*

Secundum agmen eorum qui deserto
scandalizantur est illorum, qui cum ad de-
sertum id est ad vitam à turbis, turbinibus-
que mundi remotam spiritu Dei aguntur,
ita

Hebr. 11. 7.

Psal. 94. 8.

*QVIN-
TVM
murmur
contra
Eremitas.*

*SEXTVM
murmur
contra
vocationem.*

ita ei resistunt, vt vitam religiosam profcindere non vereantur. Miseri homines qui ad pietatem vocati, in impietate pacem quærunt, quam inuenient nunquam. Quid inquis? visne nos omnes eremi esse cultores? Nihil minus, neque enim omnibus hæc loquor, sed ijs tantum quibus Deus ad eor loquitur, neq; solitariam vitam suadeo, quam multis esse expositâ periculis noui (excipio tamen & quosdam ad breue, & emeritos in monasterijs ad longum tempus) sed ne quis diuinos instinctus, quibus ad religionem aliquam approbatâ vocatur in se extinguat, rogo, hortor, vrgeo. Qui enim ductum non sequitur Saluatoris, magno se exponit periculo perdendæ salutis. At terreri se ait istorum quispiam, verbis quæ sequuntur.

VT TENTARETVR. Nolleque se tentari afferet. Sed nolis velis quocunq; te conuerteris, à tentationibus liber nõ eris. Nunquid non audisti Petrum cõtestantem quod *diabolus tanquam leo rugiens circuit quærens quem deuoret?* Qui ergo tu ab eius rugitu, & impugnatione liber eris? Non eris crede mihi, imo tanto grauius ibi oppugnaberis, vbi & occasiones tentandi plures; & qui subleuent sunt pauciores. Verum orietur hic forte nouum & grauißimum murmur nasutorum quorundam & impiorum diuinae prouidentie censorum quærentium &

*Omnes
tentantur.*

1. Pet. 5. 8.

*SEPTI.
M. M. con
tra Dei pro
uidentiam.
NOTA.*

conquerentium cur Deus non condiderit hominem nullis obnoxium tentationibus?

*Originem
tentationis.*

At tum ex dictis: tum ex ipsa natura humana desumpta ratio in promptu est. Eo enim ipso quo ex nihilo conditi sumus defectuosi & mutationi obnoxij sumus, tentationumque originem in nobis gerimus, nec nos solum, sed & omnis creatura rationalis, ut in Lucifero evidens est, qui non nisi à seipso tentari potuit; nos vero etiam ab extrinseco tentamur, ut & in primis nostris parentibus, & in usu quotidiano, & in ipso Christo in hodierno Evangelio videre licet. Nihil igitur facit nobis Deus præter naturam nostram, nihil præter iustitiam suam, sed multa iuxta bonitatem & misericordiam, qua & non permittit nos tentari supra id quod sustinere possumus, & facit cum tentatione prouentum & salutem in hac vita vult nos exercere, ut in illa vita coronet legitime certantes, prout innumeris iam præstitit, tum Angelis; tum hominibus. Sed iam vltimum verbum thematis propositi videamus. Ductus est igitur Christus, ut tentaretur.

*1. Cor. 10. 13
1. Tim. 2. 5.*

*Christus ab
ipso Lucifero
tentatur.
August. lib.
9. de ciuit.
cap. 21.*

A DIABOLO. Ipsum Luciferum quem Beelzebub scriptura vocat cum Christo Domino conflixisse volunt SS. Patres, & merito sane. Fuit enim duellum hoc, quo nec esse, nec cogitari potest acrius: duces igitur omnium potentissimi congradi debuerunt, supremus

premus in bonitate, pietate & sapientia, cum
 supremo in malitia, impietate, astutia. No-
 biscum vero quod sit? Iam dixi, dicamque
 plura, sed & me tacente res ipsa loquitur.
 Duo tango, consolationis alterum, alterum
 terroris plenum. Consolationis est quod
 neque Lucifer Christum, neque vllus satel-
 litum ipsius quenquã Christianorum, ten-
 tare vel in minimo potest, nisi permittente
 Deo. Palam id est, in Iob, cuius ne minimã
 ouiculam mactare potuit, nisi à Deo accepta
 licentia. Sed magis etiam clarum est è Chri-
 sto, qui omnes capillos capitis nostri nume-
 ratos esse asserit, nec vnum illorum omni-
 bus licet infernalibus potestatibus fremen-
 tibus deperiturum, nisi volente Deo. Hac
 est suprema ex prouidentia diuina pendens
 consolatio; cuius vtinam vt par est grati si-
 mus: sed est etiam timoris materia, tum in
 hoc, tum in alijs thematis verbis. Itaque re-
 sumamus ea iterum.

Consolatio.

Luc. 21. 18.

Itaque quemadmodum pictores (ex apo-
 logo Barlaami apud Damascenum) in sum-
 mis angustijs & maximo metu constitutum
 quempiam effingere volentes, hominẽ pede
 exili trunco innixum, manu verò tenui è ra-
 musculo pendentem, quẽ mus albus & ater
 atrodit, circumcirca verò partim leonibus
 & draconibus, ore diducto ad deuorandum
 illum hiantibus, partim viperis alijsque ve-
 nepatis animalculis circumseptũ depingunt:
 ita

II. PARS

Timoris

materia

A simili è

periculis

que irruunt.

ita breuibus istis verbis quæ thema habet omnia periculorum animæ nostræ genera & discrimina quæ illam circumstant vniuersa, vel graphicè descripta, vel non obscure insinuata mihi esse videntur. Caput autem eorum est TENTATIO, quæ varijs ex fontibus omni nos circumdat tempore. Hac enim si (quod absit) prostrati fuerimus, in extremam omnino incidemus calamitatem. Quis igitur sanæ mentis homo ad isthæc nõ perhorrescat? Videamus quæso singula per ordinem, singula verba ponderantes.

1. Omni tempore.

T V N C inquit Euangelista loquens de Christo, nos vero de nobis agendo, vna litterula immutata dicemus N V N C. Qua particula (sicut & illa T V N C) aliquid temporis denotari non est qui non videat. Neque vero partem aliquam, sed totum quasi hæc vocula complectitur tempus. Nam si Philosophis imo experientia credimus, ex tempore nihil præter N V N C continuè fluens habemus. Itaque N V N C, id est, semper, omni tempore, noctu & interdiu, vigilando & dormiendo, singulis diebus, horis, momentis circumdati sumus tentationibus dilectissimi, & securi adhuc sine metu viuemus? Nonne audistis aliquando de nocturnis quæ nonnunquam etiam sanctos infestant illusionibus? quid vero peccatores? At ego dormiens peccare non possum inquis.

Etiã in somno.

quis. Imo vero potes suo modo. Si enim valida, diuturna, & voluntaria cogitatio occasionem dedit illusioni in somnis, sine crimine non eris. Sic doctores, nec sine ratione. voluntas enim peccandi in causa adfuit, quando quod vitari debuit, non defuit. Taceo alia quæ vel antequam obdormiamus, vel postquam plus æquo dormiuimus, pigritantibus nobis in cubilibus nostris, obrepunt consensumq; eliciūt prauum. O quam id frequens. Itaque sicut nullum tempus à tentatione est liberum, ita nullum à timore vacuum esse debet. Sequitur.

IESVS, persona omnium excellentissima, sanctissima, purissima. Quod si is in quē peccatum ne cadere quidem valuit, quique internè tentari neque debuit, neque potuit (nulla causa ansæ vitij in illo existente) liber tamē à tentationibus minime fuit: quid nos qui in peccatis concepti, in peccatis nati, peccati fomitem in visceribus nostris gestamus, peccamusque quotidie, spectare & expectare oportet? Nihilominus tam tardi sumus, vt considerare hæc & formidare nolumus? Quinimo ingerimus nos in negotia, quæ aut ægre aut nullo modo sine peccato confici queunt, occasionesq; peccandi vltro querimus. Quanta pernicacia, Quanta salutis proprię incuria? Maior vero etiã impietas, quod exultationē de peccatis querimus, quarum

*2. Omni
persona.*

*Psal 50.7.
Præsertim
peccatis.*

quarum ex numero est quod ex verbis frequentibus.

*3. Ex nostra
penitencia.
Exemplum
NOTA.*

DUCTVS EST apprehendimus, scelerisque nostri culpam in ipsum conijcimus Deum, vt paulo ante notauimus. Quam vero id iniue & nequiter faciamus quis recensebit? Dic quæso tu, vir bonus si esses, alter vero quispiam parricida, patriæq; proditor, magno cum tuo dedecore scelus suum tibi appingeret, quo quæso esses in illum animo, quam non vindictam meditare? Idem à iusto iudice expecta Deo, tanto seuerius, quanto & culpa tua grauior est, & cui infamia infertur non homo sed Deus est, quem peccati causam esse non posse, ipsi etiam philosophi & agnouerunt & docuerunt. Isti itaque nisi respicias iudices tui erunt seuerissimi, & condemnabunt te multo acrius quam regina Sabba Iudæos damnabit, prout illis minatur Christus. Ceterum quia hac de re actum est alias non semel, id tantum hisce subiungo, ea quæ dicis maiorem formidinis ansam tibi præbere, si saperes. Timendum est enim, ne dicat tibi iudex uiuorum & mortuorum, sciebas tot impugnatores tibi præsto fuisse, vt etiam me inter illos numerares, & tamen ita sine timore uixisti, ac si nihil subesset periculi; *de ore igitur tuo iudico te serue nequam, nequam inquam & mihi quem blasphemasti & tibi qui meditari*

Mat. 22. 42

Luc. 19. 22

tari

tari ista & pœnitentiam agere noluisse. Hæc tu cogita, ego me ad aliud verbum conuerto. Etenim.

IN DESERTVM, ductum fuisse Christum asserit Matthæus. Nos vero quid inde eliciemus? Id quod iam insinuauimus. Sicut tempus, ita & locus nullum penitus penitusque vacuum esse à tentationibus. Quam magna timoris seges? Si enim ne in solitudine quidem securus es, vbi cum carne tantum tua oppugnat te Sathan: quomodo in ciuitatibus alijsque locis similibus, vbi tot sunt peccandi illecebræ, quot vix numerari queant, à tentationibus liber eris? Ibi enim sunt amici & inimici, ibi honores & ignominia, ibi maledicentes & adulâtes, ibi Domini cogentes, socij irridentes, scemina lasciuientes, varij lucra & voluptates sectantes, domestici deniq; insidiantes. non enim mentitur veritas dicens, *inimici hominis domestici eius*. Quam multa & quam fortia tentantium agmina? Sed quid opus est multis? Nonne ex Euangelio idem nobis colligere licet? Nunquid Christus Dominus, quando in deserto expugnari non potuit, in ciuitatem deductus non fuit? non alia certe de causa, nisi vt ibi maioribus tentationum quateretur insultibus. Est igitur quod ubique timeas, qui vbique oppugnaris. Sed videamus à quo ductus fuerit Christus.

A SPI-

4. Omnis in loco.

Maxime in tumultibus

Mat. 18. 30

A SPIRITV, inquit Euangelista. A bono vero spiritu illum deductum fuisse, diximus nos ex Patribus, & ex ipso contextu sermonis. Quis vero etiam hic timori locus? Duplex omnino. Quis enim non perhorrescat, cum se ab illo oppugnari videt, à quo defensum iri se sperabat? Deum vero non solum permittere, sed etiam aliquando ipsummet tentare homines, sacrae testantur scripturae; tum veteris, tum noui Testamenti. Ibi dicitur, *tentaui Deus Abraham*. Et iterum, *tentat vos Dominus Deus vester*, inquit Moyses vniuerse de omnibus: hic verò asseritur Christus tentasse Philippum. Quomodo vero hæc loca non pugnent, cum D. Iacobo, inferius dicemus. Nunc vero aliud metus ingeramus argumentum, id vero est illud, considerare nos in medio malorum & bonorum spirituum constitutos esse, proinde si ad sinistram oculos conuertemus nostros, timebimus ne vincamur, si vero ad dextram, timebimus ne si vinci nos patiamur, puniamur. Sed mirum est quod sequitur, Iesum ductum esse.

VT TENTARETUR. Quid? Isne fuit scopus Spiritus sancti? Neque primum hunc, neque vltimum fuisse propositum, audistis in exordio. tentationi enim victoria, victoriae angelorum ministerium finem dedit: idē tibi eueniet, si legitimè certaueris. Quid certem

3. Etiam à
Deo.

Gen. 22. 1.
Deut. 13. 3.
Ioan. 6. 6.

Iac. 1. 13.
6. 1. dextris
& à sinis.
Ira.

7. Enostra
jocordia
peccata.

certem inquis, cum nullas ego tentationes sentiam? Proh deplorandum hominum genus. Utinam vero pauciores eiusmodi reperiantur. Quid? clamabat, imo nunc quoque clamat bene in hoc negotio exercitatus, *Militia*, vel (vt septuaginta interpretes habent) *tentatio est vita hominis super terram*. Job totam vitam nostram in terra è tentationibus compositam esse asserit; tu vero nullam agnoscis? num extra terram habitas? Quid hoc rei est? Et quid quæso aliud, quam lignum euidens te miserrimo omnium versari in statu? Quid enim rogo te cogitares de eo, quem exulceratum, & plenum vulnibus corpus habentem conspiceres, audiresque dicentem, se nullum penitus dolorem sentire? nunquid non desperatæ salutis eiusmodi hominem esse iudicares. Et certe merito id faceres. Sacro enim (quem vocât) igne illum plenum esse constaret: idem tibi in anima obuenit tua, ô miser. Sicut enim piscis sine aqua, ita homo Christianus sine tribulationibus & tentationibus diu vivere nequit; eas porro quia tu non sentis, palam est ijs te non solum consensum præbere; sed etiam immersum plane iacere. Non sentit meretrix, cum turpe & obscenû audit verbum; at sentit virgo, ita vt ei ingentem è facie excutiat ruborem; ita tu non sentis tentationem ebrietatis, quia inebriaris, non luxuriam,

NOTA.
Miserrimos
qui tenta-
tionibus non
sentiant.
Ex Scri-
pturis.
Job. 7. 1.

Ab vero simi-

Ab alio.

Ab exem-
plo meret-
ricæ, &c.

A congerie

C xuriam,

xuria, quia aut fornicaris, aut deterius quid operaris, non detractionis, quia detrahis, non blasphemiae vel maledicentiae, quia maledicis & blasphemas: impleturque in te quod olim suis exprobrabat Iudaeis Deus, dicens per Prophetam: *Frons mulieris meretricis facta est tibi, noluisti erubescere, imo quod peius est, ne agnoscere quidem voluisti illa, quae iustum tibi incutere deberent pudorem.*

Ex pena.

Jerem. 2. 37

Sed audi quid paulo ante dixerit Prophetam. *Obtrivit Dominus confidentiam tuam, & nihil habebis prosperum.* Si haec timenda erant Iudaeis, quanto magis Christianis, qui maiores à Christo obtinuerunt gratias? Conteret & obteret crede mihi aliquando Dominus hanc *confidentiam tuam*, qua armatus putas te esse securum, cum à planta pedis ad verticem capitis oblitus sis, tum tentationibus quas ignorare te ais: tum triumphis diaboli, quos in te, de te agit. Propterea *nihil habebis prosperum*, ait Dominus omnipotens. Nam tua haec in qua tibi applaudis prosperitas nil est aliud quam infelicitatis pelagus profundissimum. Dicebat olim idololatrarum quidam nihil sibi videri infelicius eo cui nihil euenit aduersi, quanto id magis cadit in Christianos, quorum in auribus illud diuinum resonat verbum *per multas tribulationes oportet nos intrare*

Ex dicto gentilis.

Act. 14. 21.

trare

drare in regnum Dei? Tu vero si non tentaris, non tribularis; si non tribularis, non pugnas, si non pugnas, non vincis; si non vincis, in regnum Dei non poteris intrare unquam. Vide ergo quid facias.

A gradatione.

Vis saltem vnum ex innumeris huius rei exemplum? Cape in nostris oris haud infrequens. Est aliquis sciolus, & vt sibi videtur prudentulus & argutulus, qui siue à praua præsumpuone sua, siue ab hæretico quopiam tentatur, vt legat libros prohibitos. Facit intrepide, ita vt ne pro tentatione quidem id reputet. Monetur insuper ab aliquo siue à seculari, siue à sacerdote aut cōcionatore, illicitum id esse. Quid ille? Securus sum ego inquit, & certus me deceptum non iri, idcirco ne scrupulam quidem vllum hac in parte habeo. At habere certe deberes, si vere sciens prudensque esses: sed quia per *confidentiam tuam*, quam Deus adeo detestatur vt audis, excæcatus es; idcirco euenit tibi quod sequitur, vt non solum nihil habeas prosperum in rebus diuinis, sed etiã in scædas hæresum prolaberis voragine. O nefas. O quot hic ista infecta peste animarum iacent nunc cadauera: Et adhuc tam cæci erimus, vt non dico pericula, sed mortes etiam ipsa aliorum nos cautos non faciant? Ex hoc mille alia euenta considera, simulque vltimum perpende verbum.

*Exemplo
librorum
prohibitorum
declaratum.*

*8 Maximū
periculum da-
monis nos
impugnauit.*

*Ioan. 14. 30.
1. Pet. 5. 7.*

*Qui poten-
tissimus te-
ste Deo.*

*Iob. 4. 1. 24.
Et Apostolo
Ephes. 6. 12*

*A simili
minori.*

A DIABOLO. quod addit Euangeli-
sta loquens de Christo, & in Christo de no-
bis. Si enim filio Dei non pepercit, in quo
princeps mundi, nec habuit, nec habere po-
tuit quidquam, quomodo parceret nobis quos
& in ipsa debellauit origine, & toties singil-
latim prostrauit? Audisti paulo ante, quid de
ipsius circuitu dixerit Apostolorum prin-
ceps, & etiam nunc securum te esse putabi?
Maledicta securitas quæ in æternum animæ
& corporis nos impellit præcipitium ac in-
teritum. O si ut par est considerare velles,
quam potentem habeas aduersarium; cre-
didèrim te aliquando tandem tuæ consul-
turum animæ, & pessimam securitatem o-
ptima securi timoris Dei te amputaturum.
Itaque audi quid ipse Deus de diabolo ore
promat suo. *Non est super terram potestas quæ
comparetur ei. Quam clarum & præclarum
testimonium. Sed & Apostolus ait: Non est
nobis colluctatio aduersus carnem & sanguinē,
sed aduersus principes & potestates, aduersus
mundi rectores tenebrarum harum, contra spi-
ritualia nequitie in cælestibus.* Si quis prin-
ceps cum suo exercitū, solum & vnicum te
inuaderet, quam pertimesceres? Hic ve-
ro & multos principes rectoresque mundi,
& tanta potestate præditos, ut ne compara-
ri quidem eis vlla potestas in terra possit, tibi
aduersantes teque oppugnantes habes, nec
quid-

quidquam tamen formidabis, deuiſturumque te tantos hoſtes non pugnando arbitaberis? Quanta infania! Sed præſto ad eſſe diuinum auxilium ais, Apoſtolumque dicentem, *Omnia poſſum in eo qui me confortat*, inducis, ſicque opem tuæ ferre conaris ſocordix. At fruſtra. Nam bene quidem Apoſtolus inquit; at tu male concludis, peius vero facis, quando ita otiaris vt ne tentari quidem te putes. Hoc Apoſtolus fecit nunquam, ſemper vero diuinæ cooperatus eſt gratiæ, quæ teſte ipſo *vacua* in illo non fuit.

*Reſponſo.
recundatur.
Philip. 3. 4.*

1. Cor. 15. 10

Ceterum ad explicanda & hæc quæ attulimus, & alia ſcripturæ loca, quærimus primo, quomodo Apoſtolus hic dicat non eſſe nobis colluctationem aduerſus carnem, cū alibi aperte teſtetur, quod *caro concupiſcit aduerſus ſpiritum, ſpiritus autem aduerſus carnem*? Et certe tam acris eſt iſta pugna, vt ipſe in ea conſtitutus, exclamarit dicens. *In felix ego homo, quis me liberabis de corpore mortis huius?* Secundo nõnne etiam cum hominibus colluctationem & nos gerimus, & ipſe Chriſtus habuit maximam; ita vt obiurgarit eos dicens, *quid me tentatis hypocritæ?* Denique ipſum Deum tentare nõs iam audioimus, cuius tamen contrarium aſſerre videtur D. Iacobus, cum inquit, *Nemo eum tentatur dicat, quoniam à Deo tentatur.*

*Quæſtiones
deſentationibus.*

Gal. 5. 17.

Rom. 7. 24

Mat. 23. 18

Iac. 1. 13.

Deus enim intentator malorum est, ipse autem neminem tentat. Quomodo igitur hæc vniuersa sibi cohærent? Optimè, dummodo bene intelligantur. Nam quod ad Apostolum attinet, is eximie in illis verbis dæmonum describit naturam. Ipsi enim sunt *spiritualia nequitia*, siue phrasi Hebræa spirituales nequitia; hoc est spiritus nequam, ipsi congregiuntur nobiscum *in caelestibus*, id est, vel pro cælestibus, ut vos ijs priuent, sicut vult Chrysostomus; vel per cælestia aërem intelligit, in quo dæmones habitant; ipsi sunt, *rectores tenebrarum harum*. nullam enim decipiunt, nisi ei prius offundant tenebras; ipsi denique sunt *principes & potestates*, cum quibus nobis bellandum est; ipsi enim tentationes immittunt. Idcirco in Euangelio ipse Lucifer per antonomasiam **TENTATOR** vocatur, quia Deus quidem proprie non dicitur tentare; alia vero penè omnia instrumenta sunt, quibus nos tentant dæmones. Tentare enim licet generatim pro quavis probatione accipiatur, si tamen striçte sumatur, iuxta scripturæ tam sacræ, quam profanæ intelligentiam, nihil est aliud quam ad peccandum aliquem inducere velle: ita tentari aliquam de pudicitia antiqui dicebant; ita Sathan tentare refertur, tum Christum in Euangelio: tum Ananiam & Saphiram in Actis Apostolorum:

Dæmon proprie tentator.

Chrysost. hom. 22. in Epist. ad Ephes.

In definitione.

Act. 5. 1.

tum alios alibi. Ipsius enim est proprium peccatum suadere, in ruinam spiritualem impellere, postmodum vero deceptum grauissime punire. Quorum cum nihil in diuina probatione reperitur, imo totum cōtrarium: nam & virtutem suadet, & non ruina sed victoriam promouet, & post victoriam præmia elargitur, bene D. Iacobus Deum intentatorem malorum vocat, cum nihil quod tentationis est proprium in se contineat.

Quid vero de carne, mundo, & mundanis dicemus hominibus? Hæc omnia instrumenta sunt dæmonum, quibus nos agitant & exagitant. Et caro quidem nostra, quia peccatum non intendit, imo nec attendit, nec cognoscit, ideo luctam nostram nō esse *aduersus carnem & sanguinem* asserit Apostolus: quia vero est instrumentum Sathanae validissimum, nobisq; propinquissimū, propterea mortificandam illam esse idem monet, faciendumq; quod faciunt qui cum alijs pugnant. Hi enim quantum possunt arma aduersariorum, vel excutiunt, vel ita debilitant, vt ijs nocere nequeant: ita nos carnem nostram ieiunijs & alijs asperitatibus atterere, malos vero habitus, & mundi illecebras, hisq; similia proterere penitus debemus, ne Sathan ijs tanquam armis contra nos uti possit. De hominibus vero pes-

Cave instrumentis dæmonis.

Mortificandum.

A simili.

*Mali homi-
nes demo-
nes incar-
nati.*

simis, qui alios ad peccandum inducunt, nil aliud aio, quam illos esse ipsis etiam diabolis aliquando peiores, qui id perficiunt, quod ipsi efficere non potuerunt: vera impurissima & scelestissima demonum mancipia, crudelissime ab ijs in aeternum punienda, ni tempestiue ad DEVM & cor redeant suum.

*III. PARS.
Remedia.*

*Generatim
duo.*

*Singilla-
tim i. Non
procrasti-
nare.*

Jacob. 4. 7.

Quod vt & isti, & quibus alij peccatores praestent efficacius, aliquot eis propono media, quae ad duo generatim reduco capita; nempe ad poenitentiam de praeteritis, & ad cauetelam de futuris, vt videbunt & dolcant de commissis iniquitatibus, & a tentationibus superari se in posterum non patiantur. Singulariter vero tot fere erunt remedia, quot thematis verba. poterunt enim huius rei nobis materiam abunde suppeditare. Itaque resumamus illa iam tertio. Primum est.

T V N C, quo vtrumque nobis insinuat, illo enim edocemur, moram non trahere, sed T V N C, id est, cum primum, siquidem victus a Sathana es, poenitentiam agere: sin vero per tentationem ad peccandum impelleris, aut confessim eam rejicere, aut si id nequis fortiter illi resistere debes. *Resistite diabolo & fugiet a vobis*, inquit D. Iacobus; nec villo modo dilationibus vti. id enim & nocuit multis plurimum, & victoriam reddit diffi-

difficilliozem, crescente ac vires virtusque suum è mora trahente tentatione. Magnum etenim animarum periculum est remedii procrastinatio. A qua auertit nos cum hoc, tum sequens verbum,

I E S V S Saluator inquam. Quid enim Saluator vult velleue potest, quam salutem saluandorum? quid exoptat magis quam vt per pœnitentiam conuertamur ad illum, & viuamus in illo? quid denique, quam vt deuictò diabolo, tum ipsius, tum nostro hoste salutem obtineamus? Idcirco ducem se nobis præbuit in Euangelio hodierno, in deuincentis tentationibus. Duce autem præeunte quis stertere audebit? Hunc igitur imitemur, & simul illud quod subiungitur.

D V C T V S est perpendamus, nobisque applicemus. Ducimur enim nos quoque cum ad tētationem: tum vero ad victoriam, illam vt sustineamus, hanc vt acquiramus, quod in lapsis fit per pœnitentiam. Ad pœnitentiam vero cum alia multa, tum vero illa nunquam satis laudata nos ducit & inducit consuetudo, quæ in nostris partibus ab ipso Christianæ fidei exordio viguit semper, nempe vt omnes Christi fideles in ipso quadragesimæ ingressu, vel paulo post primam (sic enim illam vocare solent) suam expediant confessionem. O diuinum institutum. O morem sanctissimum. Hunc ego vobis

2. Iesuse
que. dicit.

3. Statim
pœnitentiã
iuxta mo-
rem lauda-
tissimum.
NOTA.

totis visceribus commendo dilectissimi, rogoque ut ne vnus sit quidem, qui sanctæ huic consuetudini non faciat satis. Quo vero cum fructu? Ingenti sane & vario: primo Deum vobis placatum reddetis: secundo, ieiunia & alia opera vestra condietis, ut sint sapida Deo: tertio Angelos lætificabitis: quarto Ecclesiam & templum quod estis vos, ædificabitis: quinto meritum vobis plurimum augebitis: denique veros & legitimos filios piorum Polonorum vos esse monstrabit. Stipes est qui istis non mouetur, Si autem requiritis, quidnam ad id præstandum sit vobis necessarium. Respondeo, eundem vobis esse.

*Gen eius
fructus.*

1. Cor. 3. 17.

*Examen
adhibendū
in deserto.*

*Psal. 118. 5.
105.*

Psal. 28. 7.

Iren. 3. 28.

IN DESERTVM, non quidem pedibus corporis in desertum corporale, sed pedibus mentis in desertum spirituale. Habet enim anima pedes quoque suos, de quibus David. *Lucerna pedibus meis verbum tuum,* neque enim verbum lucere pedibus corporis potest. Sed & desertum spirituale reperiri, idem testatur cum ait. *Vox domini concutientis desertum.* O vox salutaris. O vox penitentia, in deserto cordis, vbi sedebat ille de quo dicitur: *Sedebit solitarius & tacebit, quia leuauit se super se.* Eum itaque imitantes dilectissimi, sedete solitarii, leuantes mentes vestras, supra minus recte facta, dicta, & cogitata vestra, quæ postquam bene ex-

ne ex-

ne excusseritis vniuersa, ite in *desertum Cades*, *Psal. 28. 4.*
id est desertum sanctitatis, sanctificantes
vos Sacramento pœnitentię, in remissionem
peccatorum. Itote autem ducti.

A SPIRITV bono, qui vos ad hæc *5. Timot*
impellit: tum timore, tum spe. Ad *& Spe.*
pœnitentiam quidem timor valet, ne eam
differas, spes valet, ne in desperationem
corruas. Similiter ad sustinendas tenta-
tiones timor valet, ne mala securitas na-
nem animæ tuæ euertat. Nemo enim magis
in periculo, quam qui putat se sine periculo
esse: spes vero valet, ne bona absit se-
curitas, quæ te docet fidere Deo, is e-
nim supra vires non permittit tentari
quenquam. Tentaberis tamen, quia scri-
ptum est.

VT TENTARETVR. Itaque præpa- *6. Præpara*
res te ad eam. Non enim vult Deus do- *tio ad ten-*
na sua & arma tibi data esse otiosa. Exeren- *tationem.*
da igitur & vibranda sunt, & solerter &
vigilanter. Nam & aduersarius vigilans est,
& callidus nimis. Tentaris enim & tenta-
beris.

A DIABOLO, cuius potentiam ad- *7. Metus*
umbraui tibi paulo ante, astutiam vero ibidē *diaboli.*
notatā habes. Inquit n. de eo Deus inter alia
multa. *Quis reuelabit faciē indumenti eius. & Iob. 41. 4.*
medium oris eius quis intrabit? Neq; ergo nos
fue

*2. Spes in
Deo cum
labore, &c.
a. f. a. l. i.*

sue dentes, siue squammas eius (veriusque enim ibi est mentio) numeremus, sed vigilando, orando, laborando, spem nostram collocemus in bonitate Dei. Cuius nunquid hic quoque & alias sæpe cum te monet vt resistas diabolo, euidens non vides argumentum? Facit enim vt parens vel amicus noster. Sicut enim hi si vident nos canis rabidi, vel leonis morsibus peti, clamare solent vt nobis caueamus, ita omnino benignissimus Iesus per se, per Apostolos, per Prophetas suos idem nobis præstat. Modos cauendum, recensendi tempus non datur, dicemus quædam in aliis concionibus.

*Conclusio
dicto Moysi
& summa,
Deu. 8. 2.*

Proinde finem dictis dicto Moysi facio. Recordaberis ait ille ad populum Israeliticum cuncti itineris, per quod adduxit te Dominus Deus tuus quadraginta annis per desertum, vt affligeret te atque tentaret, & nota fierent que in tuo animo versabantur, vtum custodires mandata illius, an non. Idem ego dico tibi ò popule Christiane tanto æquius, quanto plura tu præ illo beneficia à Deo sortitus es, probauit te Deus tentationibus, vt nota fierent que in animo tuo versantur, non quidem Deo ipsi, qui omnia nouit: sed vt tibi & proximis tuis sit cognitum, vtum custodias mandata illius, an non. Fiat igitur obsecro te notum omnibus Angelis & hominibus, non impœnitens, non murmurans, non male de iudiciis

ciis Dei iudicans, sed bonum syncerum & curam salutis suæ gerens, cor te gerere: fias cognitum ex bona conuersatione tua, te mandata Dei custodire: his enim duobus insultus Diaboli, cum instrumentis & asseclis ipsius facile superabis vniuersos. Ad des porro mortificationem carnis, per ieiunia aliaque eius afflictationes, vt debilitato instrumento, ipse quoque Sathan debilitetur. Ad des denique gladium verbi Dei, vt te & Apostolus monet & Christus facto ipso docet: ita enim fiet, vt impleatur in te quod pulchre inquit Augustinus [ideo tentatus est Christus, ne vinceretur à tentatore Christianus] non solum enim non vinceris, sed etiam vinctes in eo & per eum, qui cum patre in vnitatem Spiritus sancti viuit & regnat Deus in secula. Amen.

*Eph. 6. 18.
August. in
Psal. 90.
parte secunda.*

CONCIO II.
FIDES.

*IEIV.
NIVM.*

Et cum ieiunasset quadraginta diebus & quadraginta noctibus, postea esuriit.

LEPIDE vt illis quidem videtur: at vt veritas fert, & si ita loqui fas est, lippide,

*Lepida ha-
riscorum
id*